

Wstęp do językoznawstwa 1

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Językoznawstwo i zarządzanie informacją		Cykl dydaktyczny 2024/25	
Specjalność -		Kod zajęć 09JZIS.11N.01222.24	
Jednostka organizacyjna Wydział Neofilologii		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty nieprzypisane	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Konrad Juszczyk		
Prowadzący zajęcia	Paweł Nowakowski		
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Egzamin		Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie z naukami o języku: językoznawstwem, filologią, filozofią, matematyką i logiką, psychologią i socjologią, antropologią i etnologią, kulturoznawstwem
C2	Zapoznanie z głównymi działami językoznawstwa, jednostkami języka badanymi w poszczególnych działach i definicjami tych jednostek
C3	Wyrobienie umiejętności rozróżniania podstawowych i złożonych jednostek języka oraz relacji między nimi
C4	Przekazanie wiedzy z zakresu pragmatyki, semantyki, składni, morfologii, fonologii i fonetyki.
C5	Zapoznanie studentów z najnowszymi technicznymi narzędziami do analizy języka (parser, tagger, lematyzator, rozpoznawanie i synteza mowy, przekład maszynowy, modele generowania języka, metody pracy z korpusami językowymi).
C6	Zapoznanie studentów z typami badań językoznawczych: deskryptywne i preskryptywne, opisowe, ogólne, porównawcze, typologiczne, historyczne, stosowane.
C7	Wyrobienie umiejętności korzystania ze źródeł bibliograficznych, baz danych językoznawczych, wyszukiwania materiałów badawczych.
C8	Uświadomienie studentom problemów związanych ze zróżnicowaniem języków i sytuacją demograficzną użytkowników języków na świecie.
C9	Zapoznanie z metodami analizy danych językowych: pozyskiwanie przykładów językowych, zestawianie przykładów kontrastowych w tym samym języku lub z różnych języków, podział mowy i tekstu na jednostki języka, anotacja jednostek języka, wyciąganie wniosków z analiz przykładów. Wyjaśnienie roli teorii językoznawczych.
C10	Zapoznanie z typami badań językoznawczych: deskryptywne i preskryptywne, typologiczne, historyczne, porównawcze, ogólne, matematyczne

Wymagania wstępne

Podstawowa znajomość pojęć gramatyki wyniesiona ze szkoły podstawowej i średniej lub innych studiów.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Zna podstawowe zagadnienia opisu języka i szeroki zakres terminów związanych z językoznawstwem, zna kryteria klasyfikacji języków, potrafi scharakteryzować główne paradygmaty badawcze.	JZI_K1_W01, JZI_K1_W02	Egzamin pisemny
W2	Rozumie i w praktyce wykorzystuje funkcje języka, rozpoznaje znaki werbalne i niewerbalne jako elementy aktu komunikacji, prawidłowo posługuje się terminami z zakresu teorii komunikacji.	JZI_K1_W03, JZI_K1_W07	Egzamin pisemny
W3	Zna najnowsze teorie dotyczące zdania, potrafi ogólnie opisać zdanie z punktu widzenia struktury.	JZI_K1_W03, JZI_K1_W07	Egzamin pisemny
Umiejętności - Student/ka:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U1	Analizuje elementy języka w zależności od ich formalnej złożoności, jak również z uwzględnieniem takich płaszczyzn języka jak słowotwórstwo, frazeologia, morfonologia, składnia i semantyka, fonetyka i fonologia.	JZI_K1_U04, JZI_K1_U05	Egzamin pisemny
U2	Przeprowadza analizę gramatyczną jednostek języka.	JZI_K1_U04, JZI_K1_U07	Egzamin pisemny
U3	Prawidłowo rozpoznaje jednostki leksykalne, potrafi opisać system leksykalno-semantyczny języka, wymienia typy znaczeń leksemów, relacji semantycznych.	JZI_K1_U05, JZI_K1_U07, JZI_K1_U08	Egzamin pisemny
U4	Orientuje się w podstawowych zagadnieniach związanych ze składnią języka, wyróżnia człony zdania i ich funkcje.	JZI_K1_U03, JZI_K1_U04, JZI_K1_U05	Egzamin pisemny
U5	Umiejętnie rozróżnia związki hipotaktyczne i parataktyczne.	JZI_K1_U04	Egzamin pisemny
U6	Potrafi korzystać ze źródeł bibliograficznych i poruszać się w problematyce różnych szkół językoznawczych.	JZI_K1_U03, JZI_K1_U04	Egzamin pisemny

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Język jako przedmiot badań językoznawstwa, Pojęcie znaku językowego, systemy jedno- i dwuklasowe, język naturalny	W1, W2	Wykład
2.	Pojęcie systemu fonologicznego, fonologia a fonetyka, podstawowe jednostki systemu fonologicznego, prozodyczne cechy składniowe	W2, U1	Wykład
3.	Sposoby wyrażania znaczenia gramatycznego, forma gramatyczna, pojęcie kategorii gramatycznej.	U2, U3, U4, U5	Wykład
4.	System leksykalno-semantyczny języka, podstawowe jednostki, relacje semantyczne między leksemami, pojęcie pola semantycznego.	U1, U2, U3	Wykład
5.	Przedmiot badań składni, stosunki paradygmatyczne i syntagmatyczne, modalność i predykcja, główne człony zdania.	W3	Wykład
6.	Główne paradygmaty badawcze, językoznawstwo teoretyczne i stosowane, związki językoznawstwa z innymi naukami.	W1, W2	Wykład
7.	Najnowsze teorie znaczenia i zdania, aktualne rozczłonkowanie zdania.	U1, U2	Wykład
8.	Językoznawstwo szczegółowe i ogólne	U6	Wykład
9.	Klasyfikacje języków, przegląd języków świata, języki słowiańskie a języki nieindoeuropejskie.	W1	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy, Dyskusja, Praca z tekstem

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	zadanie zaliczeniowe

Literatura

Obowiązkowa

1. - J. Bańcerowski, J. Pogonowski, T. Zgółka: Wstęp do językoznawstwa. Poznań 1982. - J. Lyons: Wstęp do językoznawstwa. Warszawa 1975 lub 1976.
2. - I. Bobrowski: Zaproszenie do językoznawstwa. Kraków 1998. - K. Polański (red.): Encyklopedia językoznawstwa ogólnego. Wrocław 1999. - E. Tabakowska: Kognitywne podstawy języka i językoznawstwa. Kraków 2001.

Dodatkowa

1. - A. Heinz: Dzieje językoznawstwa w zarysie. Warszawa 1978 lub 1983. - G. Helbig: Dzieje językoznawstwa nowożytnego. Wrocław 1982. - M. Ivić: Kierunki w lingwistyce. Wrocław 1975. - J. Fisiak: Wstęp do współczesnych teorii lingwistycznych. Warszawa 1985.
2. - E. Łuczyński, J. Maćkiewicz: Językoznawstwo ogólne. Gdańsk 1999. - M. Paveau, G. Sarfati: Wielkie teorie językoznawcze. Kraków 2009. - K. Bünting: Wstęp do lingwistyki. Warszawa 1989. - B. Lewandowska-Tomaszczyk: Ways to Language. An Introduction to Linguistics. Łódź 1993.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Czytanie wskazanej literatury	30
Przygotowanie do zaliczenia	30
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 90
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
JZI_K1_U03	Absolwent/ka potrafi samodzielnie zdobywać i wykorzystywać wiedzę przedmiotową, stosując tradycyjne i multimedialne źródła informacji, w szczególności leksykony, słowniki i korpusy językowe
JZI_K1_U04	Absolwent/ka potrafi samodzielnie analizować oraz selekcjonować informacje z różnych źródeł, w tym w innowacyjny sposób korzystać ze zdobytej wiedzy przedmiotowej w celu uzasadniania swoich wyborów w działaniach zawodowych
JZI_K1_U05	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać, analizować oraz oceniać zjawiska językowe, społeczne i kulturowe zachodzące w ramach relacji: humanistyka – świat cyfrowy, korzystając ze standardowych metod i narzędzi, stosowanych w badaniach językoznawczych
JZI_K1_U07	Absolwent/ka potrafi posługując się głównymi teoriami z zakresu języka i nauki o informacji, potrafi samodzielnie, analitycznie i krytycznie interpretować zjawiska językowe, społeczne, kulturowe i cyfrowe
JZI_K1_U08	Absolwent/ka potrafi formułować i rozwiązywać problemy, odnosząc się do poglądów innych autorów w zakresie teorii językoznawczych i nauki o informacji
JZI_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie wybrane fakty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie stanowiące kluczową wiedzę ogólną z zakresu językoznawstwa i nauki o informacji w odniesieniu do pozostałych nauk humanistycznych
JZI_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie zagadnienia z zakresu językoznawstwa i nauki o informacji, w tym badań nad językiem wraz z ich społecznymi, kulturowymi i cywilizacyjnymi kontekstami
JZI_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie treść, formę i funkcję kluczowej terminologii z zakresu językoznawstwa i nauki o informacji
JZI_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie kompleksową naturę języka i komunikacji międzyludzkiej z uwzględnieniem wiedzy z zakresu nauk humanistycznych i społecznych